

ATODLEN 2

Rheoliad 14

Ethol a phenodi rhiant-lywodraethwyr

1. Yn ddarostyngedig i baragraff 2(2), yn yr Atodlen hon ystyr “corff priodol” (“*appropriate body*”) yw—

- (a) yr awdurdod lleol pan fo'r ysgol ffederal yn ysgol gymunedol, ysgol arbennig gymunedol, ysgol wirfoddol a reolir neu'n ysgol feithrin a gynhelir; neu
- (b) corff llywodraethu'r ffederasiwn pan fo'r ysgol ffederal yn ysgol sefydledig neu'n ysgol wirfoddol a gynorthwyr.

2.—(1) Os yr awdurdod lleol yw'r corff priodol mewn perthynas ag ysgol, caiff yr awdurdod lleol hwnnw ddirprwyo i bennaeth yr ysgol, neu i bennaeth y ffederasiwn, unrhyw rai o'i swyddogaethau o dan yr Atodlen hon.

(2) Yr awdurdod lleol fydd y corff priodol mewn perthynas ag ysgol o fewn paragraff 1(b) os bydd corff llywodraethu'r ffederasiwn a'r awdurdod lleol yn cytuno felly.

3. Yn ddarostyngedig i baragraffau 4 i 8 rhaid i'r corff priodol wneud yr holl drefniadau angenrheidiol i ethol rhiant-lywodraethwyr.

4. Rhaid i'r corff priodol benderfynu, at ddibenion ethol rhiant-lywodraethwyr, unrhyw gwestiwn p'un a yw person yn rhiant disgybl cofrestredig yn yr ysgol.

5. Yn achos y ddyletswydd a osodir gan baragraff 3—

- (a) nid yw'n cynnwys pŵer i osod unrhyw ofynion ynghylch yr isafswm o bleidleisiau y mae angen eu bwrw i ymgeisydd gael ei ethol, ond
- (b) mae'n cynnwys y pŵer i wneud darpariaeth ynghylch dyddiadau cymhwyso.

6. Rhaid cynnal unrhyw etholiad a ymleddir drwy bleidlais gudd.

7.—(1) Rhaid i'r trefniadau a wneir o dan baragraff 3 ddarparu bod pob person sydd â'r hawl i bleidleisio yn cael cyfle i wneud hynny drwy'r post.

(2) At ddibenion is-baragraff (1), mae “post” (“*post*”) yn cynnwys danfon drwy law.

(3) Caiff y trefniadau a wneir o dan baragraff 3 ddarparu ar gyfer rhoi cyfle i bob person sydd â hawl i bleidleisio wneud hynny drwy gyfrwng dull electronig.

8. Pan ddaw lle'n wag i riant-lywodraethwr, rhaid i'r corff priodol gymryd y camau hynny sy'n rhesymol ymarferol i sicrhau bod pob person y mae'n hysbys i'r corff priodol ei fod yn rhiant disgybl cofrestredig yn yr ysgol—

- (a) yn cael gwybod am y lle gwag a'i bod yn ofynnol ei lenwi drwy etholiad;
- (b) yn cael gwybod bod gan y person hwnnw hawl i sefyll fel ymgeisydd a phleidleisio yn yr etholiad; ac
- (c) yn cael cyfle i wneud hynny.

9. Rhaid sicrhau'r nifer o riant-lywodraethwyr sy'n ofynnol drwy ychwanegu riant-lywodraethwyr a benodir gan y corff llywodraethu, os daw un neu ragor o leoedd ar gyfer riant-lywodraethwyr yn wag a naill ai—

- (a) bod y nifer o rieni sy'n sefyll i'w hethol yn llai na nifer y lleoedd gwag;
- (b) bod o leiaf 50 y cant o'r disgyblion cofrestredig yn yr ysgol yn lletywyr ac y byddai, ym marn y corff priodol, yn anymarferol ethol rhiant-lywodraethwyr; neu
- (c) yn achos ysgol sy'n ysgol arbennig gymunedol mewn ysbyty, y byddai, ym marn y corff priodol, yn anymarferol ethol rhiant-lywodraethwyr.

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

10.—(1) Ac eithrio pan fo paragraff 11 yn gymwys, wrth benodi rhiant-lywodraethwr i gynrychioli ysgol ffederal, rhaid i gorff llywodraethu ffederasiwn benodi—

- (a) rhiant disgybl cofrestredig yn yr ysgol;
- (b) rhiant disgybl cofrestredig mewn ysgol arall o fewn y ffederasiwn; neu
- (c) rhiant plentyn sydd mewn oedran ysgol gorfodol, neu, yn achos ysgol feithrin a gynhelir, sydd mewn neu o dan oedran ysgol gorfodol.

(2) Rhaid i'r corff llywodraethu beidio â phenodi person y cyfeirir ato ym mharagraff (1)(b) neu (c) ac eithrio pan nad oes unrhyw berson arall i'w benodi o baragraff cynharach yn y rhestr a nodwyd yn is-baragraff (1).

11.—(1) Pan fo'r ysgol yn ysgol arbennig gymunedol, wrth benodi rhiant-lywodraethwr, rhaid i gorff llywodraethu'r ffederasiwn benodi—

- (a) rhiant disgybl cofrestredig yn yr ysgol;
- (b) rhiant plentyn mewn oedran ysgol gorfodol sydd ag anghenion addysgol arbennig;
- (c) rhiant person o unrhyw oedran sydd ag anghenion addysgol arbennig; neu
- (d) rhiant plentyn mewn oedran ysgol gorfodol.

(2) Rhaid i gorff llywodraethu ffederasiwn beidio â phenodi person y cyfeirir ato ym mharagraff (1)(b), (c) neu (d) ac eithrio pan nad oes unrhyw berson arall i'w benodi o baragraff cynharach yn y rhestr a nodwyd yn is-baragraff (1).